

VETERINÀRIA

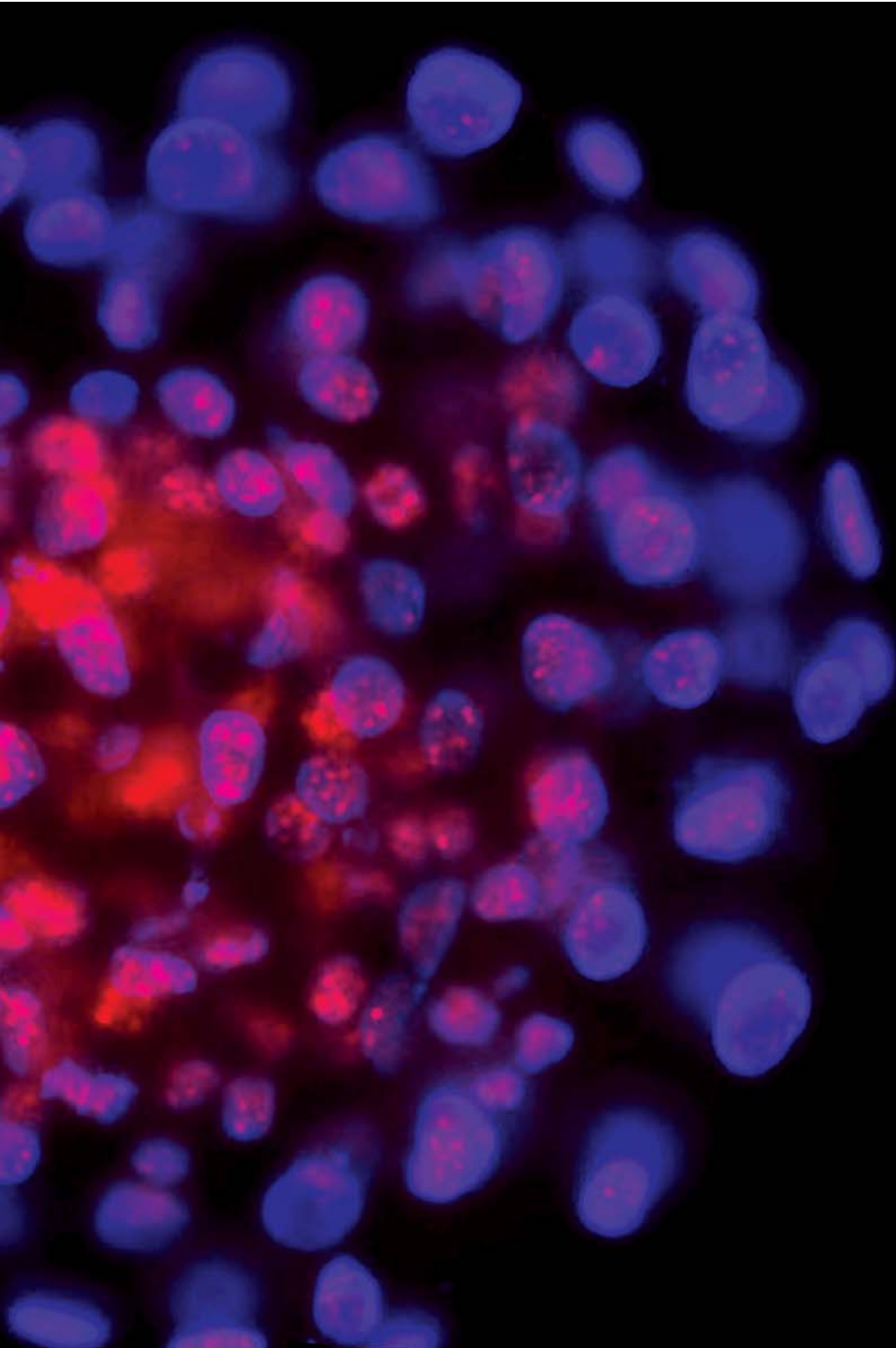

Les races autòctones espanyoles se reivindiquen en un Simposi a Balears

El COVIB abanderarà la lluita contra el dòping al trot
Celebració de Sant Francesc, festivitats del Col·legi

Obituari: Lluís M. Pomar, Bartomeu Salvà i Joan Bonet ens deixen

AVEPA # jubilats # VSF # cas clínic # assessoria # els nostres centres # perfil # seguretat alimentària

MALLORCA

C/ Esperanto, 8
07198 Son Ferriol
Tel. 971 42 61 72

C/ Vázquez de Mella, 7
07630 Campos
Tel. 971 65 62 62

Pl. des Fossar, s/n
07510 Sineu
Tel. 971 52 10 80

MENORCA

C/ dels Bijuters, 36,
parcel·la 11
07760 Ciutadella
Tel. 971 38 47 45

EIVISSA

Av. d'Espanya, 49, 3r
07800 Eivissa
Tel. 971 19 55 68

ibabsa
Institut de Biologia Animal de Balears

www.ibabsa.net

sumari

# AVEPA: Congrés AVEPA		# Perfil col·legial:		# Col·legi • Notícies	
• Entrevista • Els nostres socis	4	J. Francisco García Fluxà	13	• Cas clínic: Presentació	17
# Seguretat alimentària:		# Actualitat:		# Els nostres centres veterinaris:	
Paquet d'Higiene	6	Conveni trot • Breus	14	Clínica Veterinària Cas Menescal	18
# Veterinaris Sense Fronteres	7	# Actualitat:		# Veterinaris Jubilats • Notícies	20
# Portada: Races autòctones	8	Sant Francesc • Conveni triquina	15	# Pintura al COVID • Assessoria	21
# Ibabsa: Programes de races aut.	12	# Actualitat: Nova web • Obituari	16	# Cas clínic: Resolució	22

editorial

Luis María Pomar: un ejemplo a seguir *

El pasado 8 de noviembre falleció Luis Mª Pomar, uno de nuestros colegiados más reputados de las últimas décadas. Hacía algunos meses que Luis había tomado la decisión de no luchar más por la vida, su deterioro físico era un lastre demasiado pesado para su intelecto que mantuvo en perfectas condiciones hasta casi el final. A los 90 años todavía se le podía escuchar en las tertulias radiofónicas donde se expresaba siempre desde su punto de vista de hombre liberal.

Luis lo ha sido casi todo en la profesión, su carácter inconformista lo llevó a pasar por distintas facetas de la veterinaria: Titular de Palma, fundador y director del Instituto de Biología Animal, Jefe de los Servicios de Sanidad de Palma, Presidente del Colegio de Veterinarios y, en el mundo de la clínica de los pequeños animales, participó en la fundación de AVEPA. En el II Congreso Mundial del año 1963, fue cuando Luis junto a otro pionero, Miguel Luera, viajaron a Londres para inscribir a AVEPA en la Asociación Mundial, llegando posteriormente a lo más alto, al ocupar el cargo de Presidente de dicha Asociación Mundial de Veterinarios Especialistas en Pequeños Animales WSAVA (1978-1980).

A finales de los 50 y en la década de los 60, en su afán de formación, viajó a Inglaterra, Francia e Italia, donde conoció y entabló amistad e intercambio de conocimientos con los gurús de la veterinaria clínica en aquella época – Singleton, Turner,

Lescure, Moraillon, Gangentaan, etc.- participando en múltiples congresos y convirtiéndose en uno de los clínicos más brillantes y con unos recursos técnicos que le dotaban para ser un gran cirujano reconocido a nivel nacional e internacional. Al mismo tiempo era tremendamente generoso a la hora de transmitir su saber a los compañeros que querían aprender y acudían a su clínica, dada la escasez de docentes dedicados a esta especialidad en las Facultades de Veterinaria españolas de aquel tiempo. Detestaba la falta de transparencia en el ejercicio de la profesión y tildaba de “brujería” la práctica de puertas cerradas para evitar competencias. Fue el artífice, junto con Pepe Aguiló, de que las Islas tengan la fama de alto nivel científico en clínica de pequeños animales.

Fue un hombre dinámico, conversador, políglota, jovial, estudioso, controvertido, crítico, con una inteligencia superdotada y alta preparación, lo que le permitía disponer de los recursos necesarios para opinar de cualquier tema, generando debate y polémica, pero siempre con altas dosis de credibilidad. Su amplia cultura y su buena oratoria le permitieron ser un excelente conferenciante, desarrollando temas variados con una exposición que transmitía profundo conocimiento.

Luis amaba su profesión y amaba a los animales, defendiendo su bienestar con toda la energía que él sabía desplegar. Antitaurino acérrimo y contrario a todas las celebraciones y fiestas en las que se maltratase algún animal. Fue el impulsor de la Ordenanza Municipal de inserción de los animales domésticos a la sociedad, que entró en vigor en Palma a finales de los 80.

Siempre existen personajes que por su marcada personalidad son recordados por generaciones venideras... La desaparición de Luis Mª Pomar ha supuesto una gran pérdida para la profesión, que siempre tendrá que agradecerle el prestigio, la dignidad, la honradez y el señorío con el que la ejerció.

* Aquest editorial està signat per Pere Pujol, amic, deixeble i continuador de la tasca clínica de Lluís M. Pomar

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Francesc Solà. **Direcció periodística:** Joan Sans (Dirkom). **Comitè de redacció:** Jesús Martínez, Lluís Riera, Mireia Mayol, Jorge Cañellas i José Manuel Alanzor. **Fotografia:** Jaime Reina. **Publicitat:** COVIB (Cecilio Metelo, 14 2ºD - Tel: 971 71 30 49). **Impressió:** Gràfiques Planisi. **Dipòsit legal:** LE-920-1998

El Comitè de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles.

Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets.

Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

La veterinària mundial se cita a BCN

5.000 participants procedents de 41 països assistiren a començaments d'octubre al 44 Congrés Nacional d'AVEPA - III Southern European Veterinary Conference

La tercera edició del Southern European Veterinary Conference i 44 del Congrés Nacional de AVEPA, organitzat per la NAVC i AVEPA, ha reunit novament a la professió veterinària d'animals de companyia espanyola i internacional durant 4 dies de congrés a Barcelona. L'esdeveniment se celebrà de l'1 al 4 d'octubre a la seva nova seu a Barcelona, a la Fira de Barcelona, a Montjuïc. La nova ubicació "és un lloc molt especial per a AVEPA, donats els dos Congressos Mundials que en aquest emplaçament s'han celebrat anteriorment" - afirmà Maite Verd, presidenta del congrés - "a més de tenir una cèntrica ubicació a la ciutat i ser molt més emblemàtic i atractiu per als congressistes internacionals".

El Programa Científic comptà amb més de 230 hores lectives per part de més de 80 ponents internacionals. Cal destacar els Tallers pràctics impartits per experts, el Programa especial per al consens sobre el diagnòstic i tractament de la Leishmaniosi, el Programa de Gestió de la Clínica, així com el Programa Internacional d'ATV. La cita no és només un dels millors llocs per aprendre i seguir la formació contínua dins d'un marc internacional, sinó també un lloc per trobar els més moderns i sofisticats productes i les últimes innovacions i l'actual oferta de la indústria veterinària d'animals de companyia. Aquest any el AVEPA-SEVC ha comptat amb la participació de més de 80 empreses internacionals.

L'organització del congrés ja fa feina en l' AVEPA-SEVC 2010. El Programa Científic ja s'ha definit, i se destaca la participació de ponents com el Dr. Peter Ihrke, el Dr. Guillermo Couto, el Dr. Richard LeCouteur o el Dr. Mark Smith, entre altres.

Fotos cedides per AVEPA.

Com tots sabeu, el passat mes d'Octubre es varen celebrar eleccions a les vocalies d'AVEPA. Després de vuit anys d'estar al capdavant de la de Balears, tant la Mar Félix com jo, Mireia Mayol, varem pensar que havia arribat el moment del canvi, i que era bo que gent nova, amb una manera diferent de fer les coses i amb il·lusions renovades es fessin càrrec de la vocalia. En Marc Sánchez, de Ca'n Picafort; na Sofia Sánchez, de Menorca; i en Quico Cantero, de Palma, varen acceptar la proposta de fer-se càrrec de la vocalia durant els propers quatre anys i, des del passat mes de Novembre, ells són els nous representants d'AVEPA a les Balears.

Abans de marxar m'agradaria, de part de la Mar Félix i meva, donar-vos les gràcies a tots pel vostre suport, per la vostra assistència a les activitats, pels suggeriments i crítiques, que ens han ajudat a millorar,

Carta de comiat

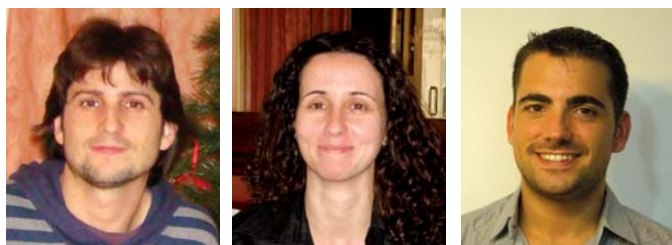
Mireia Mayol i Mar Félix

i per fer que la nostra tasca al capdavant de la vocalia hagi estat un plaer. També voldria donar les gràcies a tots els ponents que han acceptat sense dubtar les nostres propostes per fer xerrades a la vocalia; als laboratoris i distribuïdors que amb la seva aportació econòmica han fet possible aquestes activitats; i al COVIB que ha posat sempre a la nostra disposició tot allò que hem necessitat per a l'organització de les activitats, incloent-hi suport econòmic. Sense tots vosaltres, AVEPA no podria existir.

Finalment, agrair el Marc, la Sofia i el Quico que hagin acceptat fer-se càrrec de la vocalia. Els esperen uns anys de dedicació a l'associació de forma altruista, en els que necessitaran del vostre suport i els vostres suggeriments per continuar amb la bona tasca que AVEPA ha fet sempre a les nostres illes. Una abraçada a tots.

Saba nova per a AVEPA Balears

Marc Sánchez, Sofia Sánchez i Kiko Cantero, formen la nova vocalia a les Illes

Marc, Sofia i Kiko, d'esquerra a dreta, preparen el calendari per a 2010.

Quins són, en línies generals, els objectius del nou equip?

En primer lloc, continuar la gran labor que fins ara ha dut a terme l'anterior vocalia. També pretenem acostar la qualitat científica i la formació d'AVEPA a tots els veterinaris de Balears, aconseguir un major contacte i participació de tots el socis, poder escoltar els seus suggeriments i crítiques i poder adaptar les activitats de la vocalia a les seves demandes i ser un punt de connexió amb AVEPA central per poder transmetre la veu dels socis de les Illes. Tot això mantenint sempre una estreta col·laboració amb el COVIB, factor que considerem bàsic, degut a la importància que té el Col·legi en el sector professional veterinari.

Què us impulsa a presentar-vos?

Els propis companys i la seva satisfacció pel treball realitzat fins ara, així com la necessitat de portar formació de qualitat a les illes. Consideram que l'existència d'una associació de veterinaris a Espanya és quelcom imprescindible i la creació de les diferents vocalies és fonamental a l'hora d'unificar criteris i transmetre la informació i la formació de manera homogènia. Valoram també molt l'enriquiment personal i l'oportunitat que aquesta experiència suposa a l'hora de conèixer i estar en contacte amb grans professionals del nostre país.

Ja teniu confeccionat el calendari d'activitats de 2010?

Actualment treballem en això i esperam que cap a finals d'any tinguem la feina força avançada.

Com solucionar el problema de la doble i triple insularitat que es pateix a Balears?

Creiem que un dels punts que pot solucionar aquest problema és la presència física de representants tant del Col·legi de veterinaris com d'AVEPA a cada una de les illes. Dos dels membres de la vocalia són residents a Mallorca i l'altre membre ho és a Menorca. Quant al COVIB ja tenim contacte amb representants a Mallorca, Menorca i Eivissa. D'aquesta manera l'organització de les activitats podrà ser més efectiva i arribar a tot el conjunt de les illes.

CONEGUEM ELS NOSTRES SOCIS

Fa anys que ens veiem a cada curs i moltes vegades no sabem ni el nom d'aquella persona que se'n seu sempre al davant. AVEPA Balears us proposa un breu qüestionari que ens ajudarà a conèixer-nos una mica més a tots plegats.

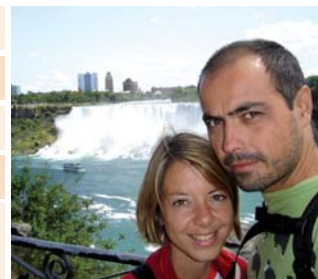
Nom: Santiago Yepes Riera.

Edat: 35.

Estat civil: Emparellat.

Fills: Per ara no.

Aficions: Viatjar i submarinisme. I l'esport en general..

Quin és el teu menjar preferit? Patates i ous fregits. **I el que més avorreixes?** Faves i mongetes.

Quin llibre tornaries a rellegir? 'El Senyor dels Anells', de JRR Tolkien.

A quin lloc del món t'agradaria perdre't uns dies? A qual-sevol en què no em localitzàs ningú. Repetiria Cuba, els Temples d'Ankor i Pulau Sipadan. **Amb qui hi aniries?** Amb la meua parella.

D'aquells ideals juvenils, què en queda? Les ganes de disfrutar de la vida.

Quin animal t'agradaria ser? Un enfós o un pop.

De no ser veterinari, a què t'hauries dedicat? Quan vaig entrar a la Universitat la segona opció era física i la tercera fisioteràpia.

TALLER AVANÇAT DE MEDICINA INTERNA.

Els passats dies 14 i 15 de novembre s'impartí a l'Hotel Valparaíso el taller avançat de medicina interna corresponent a la formació continuada de la vocalia d'AVEPA a Balears. Carlos Melián i Artur Font (a la foto) parlaren sobre el diagnòstic clínic de les malalties infeccioses transmeses per vectors, de diarrees cròniques, d'enteropaties amb pèrdua de proteïna o de resistència a la insulina, entre altres qüestions.

Informe de la Comisión Europea sobre la aplicación del 'Paquete de Higiene' en los Estados miembros

Jesús Martínez Sánchez
Servei de Ramaderia
Direcció General d'Agricultura

El 1 de enero de 2006 supuso una inflexión en la manera de gestionarse la seguridad alimentaria en los Estados miembros de la Unión Europea, al ser de aplicación los Reglamentos de higiene de los alimentos que conforman el llamado Paquete de Higiene. Este Paquete comprende dos Reglamentos dirigidos a los operadores de empresas alimentarias, incluidos los de la producción primaria (Reglamentos 852/2004 y 853/2004) y otros dos dirigidos específicamente a las autoridades competentes encargadas del Control Oficial (Reglamentos 854/2004 y 882/2004), así como varios Reglamentos con normas específicas de aplicación y documentos de orientación. En dichos Reglamentos se indica la obligación de la Comisión Europea de presentar un informe al Parlamento Europeo y al Consejo, a más tardar el 20 de mayo de 2009, en el que se pase revista a la experiencia adquirida con su aplicación acompañado, si procede, de las propuestas pertinentes. Además, el Reglamento 852/2004 también le exige que estudie si es deseable y viable la ampliación de los requisitos relativos al Análisis de Peligros y Puntos de Control Crítico (APPCC) a los explotadores de empresas alimentarias del ámbito de la producción primaria.

Pues bien, con un poco de retraso y sin ir acompañado de propuestas, el 28 de julio la Comisión hizo público su informe, que ha sido resultado de un proceso de consulta y se ha basado en la información recibida de las autoridades

competentes de los Estados miembros, los representantes de las organizaciones de explotadores de empresas alimentarias y consumidores a nivel europeo, y la Oficina Alimentaria y Veterinaria (OAV-FVO) de la Comisión.

El informe presenta datos concretos de la experiencia adquirida en 2006, 2007 y 2008 con la aplicación del paquete de higiene por parte de todos los agentes interesados, incluyendo las dificultades que han surgido. Se llega a la conclusión de que la experiencia puede considerarse positiva. Los Estados miembros están en conjunto satisfechos con la estructura y los principios de la legislación en materia de higiene, y son de la opinión que de momento no es necesaria una revisión fundamental de la legislación.

No obstante se muestran contrarios a una futura exigencia del sistema APPCC a los explotadores de empresas alimentarias de la producción primaria, por ser impracticable en este sector, y por ser las guías de buenas prácticas herramientas mejores y más prácticas para los productores primarios. En relación con la aplicación del sistema en el resto de operadores de empresa alimentaria, los principios del APPCC no se ponen en tela de juicio al ser lo bastante flexibles para ser adaptados incluso a las empresas alimentarias pequeñas. Sin embargo se han detectado dificultades con estos procedimientos en empresas alimentarias pequeñas y, más concretamente, en microestablecimientos y pequeños establecimientos de catering y venta al por menor. Algunas organizaciones de partes interesadas privadas se han quejado de las diferencias existentes entre

Estados miembros en lo que se refiere a la evaluación de los procedimientos basados en el APPCC por parte de las autoridades competentes. Algunas también han indicado la tendencia de las autoridades competentes a esperar mucho de las pequeñas empresas y a exagerar los requisitos documentales en algunos casos. Otras han señalado que se tiene en cuenta el tamaño y la naturaleza de la empresa y que la mayoría de las autoridades competentes se muestran flexibles en la aplicación de los procedimientos basados en el APPCC.

Otras dificultades se han encontrado en otros ámbitos, como lo son el registro y autorización de establecimientos, ciertas definiciones de la legislación, la exención del comercio al por menor del cumplimiento de los Reglamentos del Paquete de Higiene, los Controles oficiales, el cumplimiento de la Información de la Cadena Alimentaria, el cumplimiento de los criterios microbiológicos del Reglamento 2073/2005, y los sacrificios de animales de urgencia.

El informe concluye que los Estados miembros y los explotadores de empresas alimentarias en general han progresado bastante en su adaptación a los principios de los Reglamentos y que éstos cuentan con un amplio apoyo. Sobre esta base, la Comisión estudiará la manera de abordar las dificultades encontradas y elaborará un documento en el que se recogerán las propuestas para solventar las dificultades puestas de manifiesto. Todo ello cuidando especialmente de que se mantengan los beneficios que ha aportado la simplificación conseguida con este nuevo marco legal.

Ecoilla i l'agricultura i ramaderia sostenibles: Producte local, de qualitat i amb certificat ecològic

La pràctica de l'agricultura i ramaderia sostenibles són valors que formen part de la filosofia de Veterinaris Sense Fronteres i del concepte de Sobirania Alimentària. Els conceptes d'agricultura i ramaderia sostenibles impliquen produir aliments sans i assequibles per al consumidor, respectar el medi ambient, tractar adequadament els treballadors i els animals, permetre que les empreses agrícoles siguin econòmicament viables, propiciar la creació d'elements ornamentals al paisatge i fer possible la conservació de la biodiversitat i els hàbitats de gran valor.

A les Illes Balears tenim una sèrie de cooperatives de productors que practiquen l'agricultura i ramaderia sostenibles. La Cooperativa ECOILLA és una organització de productors d'aliments ecològics que va néixer l'any 2004 per la necessitat de poder comercialitzar els productes ecològics que produïen els socis a les seves finques.

Un dels pilars bàsics que té la cooperativa és que està formada per productors, sent-ne aquests els grans protagonistes. Els productors reben pels seus productes un preu fix i just durant tot l'any gràcies a que renuncien a entrar dins les vies del mercat convencional, i estar en mans d'intermediaris o "especuladors alimentaris".

La producció ecològica ha d'estar a l'abast de tothom i que tothom pugui beneficiar-se'n amb el seu consum. Un producte ecològic implica: respecte al medi ambient, respecte als animals, que estigui lliure de productes químics i lliure de productes transgènics, i una aposta per les races i varietats autòctones... Qui consumeix aquests tipus de productes no només obté un benefici propi pel que fa a la qualitat i seguretat alimentària,

Fotos cedides per VSF.

sinó que també implica un benefici social i ambiental. Benefici social perquè contribueix a que uns productors locals, dins l'àmbit de les nostres illes, puguin treballar dignament dins el món rural, evitant l'abandonament progressiu que pateix el camp. I un benefici ambiental, perquè és una agricultura neta, que no contamina i que contribueix a la protecció d'un patrimoni únic, com és la nostra terra.

Per setembre s'ha inaugurat un punt de venda al Mercat Municipal de Santa

Catalina, a Palma, on s'hi poden trobar diferents productes i la verdura i la carn que produeixen els socis a les seves finques, cercant així els circuits curts i locals de comercialització. Aquest fet ha motivat en part que Veterinaris Sense Fronteres dedicàs l'article d'aquest número a Ecoilla, en reconeixement a la seva tasca i aposta, animant al mateix temps a la resta d'organitzacions de productors a la pràctica d'una Agricultura i Ramaderia Sostenibles.

Mucho más que razas autóctonas

La celebración en Mallorca del IV Simposio de Razas Autóctonas Españolas puso de manifiesto el tremendo tesoro cultural y económico que posee España, con 148 razas autóctonas reconocidas oficialmente; Balears, con 31, es la Comunidad con mayor número de ellas

Se reivindicó el tratamiento de las razas caninas autóctonas como razas ganaderas al considerar que su funcionalidad debe enmarcarse dentro de las producciones ganaderas convencionales

José Ramón Justo Feijóo
Secretari general de FEDERAPES

Los días 22, 23 y 24 de octubre se celebró en la finca de Son Real (Santa Margalida) el IV Simposio de Razas Autóctonas Españolas, con más de 150 participantes entre criadores, administración y el mundo de investigación universitario de todo el estado. El hecho, no casual, de la celebración del Simposio en la finca pública del Govern de les Illes Balears, adquirida con los ingresos de la extinta 'Ecotaxa' (que intentó recaudar dinero del sector turístico para revertirlo en el sector medioambiental y no tuvo continuidad por motivos políticos) pone de manifiesto la necesidad de sensibilización y consenso político para reclamar lo que es de justicia para el mantenimiento de una sociedad rural viva, que aporte externalidades positivas a la ciudadanía y a industrias como la turística, tan implantada en esta Comunidad: El pago por Servicios Agroambientales a cargo de todos los sectores que de ellos se benefician. Nuestras razas autóctonas y el entorno en que se desarrollan son productoras de estas externalidades positivas y deben beneficiarse de futuros contratos agrarios que ayuden a perpetuarlas.

Durante los tres días de jornadas técnicas y de convivencia se puso de manifiesto el gran futuro de las razas autóctonas como garantes de una explotación racional y sostenible de las producciones ganaderas vinculadas a los diversos territorios del estado. La gran satisfacción que produce la explotación de estas razas, viene en consonancia con la fórmula de **Satisfacción = Realidad - Expectativas**, correspondiendo a todos

los criadores que la realidad del trabajo con razas autóctonas supera siempre con mucho las expectativas creadas, resultando una gran positividad de satisfacción. Se puso de manifiesto la importancia de, no sólo defender, mantener y fomentar las razas, sino sus productos, que en el marco de las 148 razas autóctonas oficialmente reconocidas contemplan una diversidad de sabores y sensaciones que muchísimos países no poseen y nunca podrán tener, ya que es necesaria la vinculación de animales, hombre y territorio. Se trata de un gran tesoro, tanto cultural como económico, que muchos desconocen. Destacó en todo el Simposio la consideración de las razas caninas como razas ganaderas, reivindicación antigua que hoy se hace más presente, ya que no pueden acceder a apoyos que les permitan conservar, recuperar y fomentar estos recursos genéticos, que en algunas razas se manifiestan en la casi desaparición por completo. Si así

fuese, nunca se volvería a recuperar. Las razas caninas españolas representan un exponente de nuestra cultura que merecería mucha más protección y reconocimiento, estando íntimamente ligados tanto a nuestra historia ancestral y acervo cultural como al medio rural, al que tanto servicio han prestado y siguen prestando. La misma atención que se les presta a unas especies debería extenderse a las otras. Para España se trata de una especie de máxima importancia histórica para la ganadería.

Por esta razón, las razas caninas autóctonas son asumidas por gran parte del sector ganadero como recursos zootécnicos de uso zootécnico, por ello se asiste a una reivindicación permanente para equiparar estas razas al tratamiento recibido por otras especies que realizan funciones zootécnicas similares, como es el caso de los équidos (Informe español ante la FAO). Es una oportunidad única

el reconocimiento de las razas caninas, al catalogarlas como especie ganadera y ligarlas al sector primario, incluyéndolas en la planificación de cara a una estrategia común para hacer frente a la actual erosión de los recursos zoogenéticos. En este sentido, las razas caninas merecen el mismo tratamiento que las otras razas ganaderas, ya que no hay diferencia entre la actividad que realizan las razas caninas españolas y la realizada por ejemplo algunas razas equinas (tiro, carreras, hípica, polo, etc.), y además las actividades de la caza, la guarda frente a los predadores, los perros de ganado y de pastoreo (piezas clave e imprescindibles de la producción

animal en extensivo, con la protección y el manejo del ganado), las razas de agua, etc., su repercusión en las prácticas agrarias, son actividades económicas que tienen como base un animal doméstico y eso es ganadería, de la misma forma que lo es la cría del toro de lidia o de los caballos de carreras (animales de producción). Por este motivo, las razas caninas autóctonas, que en su mayoría están en situación de protección especial o en peligro de extinción, precisan de su urgente catalogación como “razas ganaderas”, ya que su funcionalidad debe enmarcarse dentro de las producciones ganaderas convencionales. Además, debido a su situación requieren de la ayuda urgente y del respaldo firme y resolutivo de la administración para que tutele, vele, apoye, coordine y motive la recuperación, fomento y selección de todas estas razas. Al igual que también por motivos de biodiversidad, de recursos genéticos animales y de la conservación del planeta, sin olvidar las razones socio-culturales (nuestros perros autóctonos son parte fundamental de la cultura de nuestro país y seña de identidad de los distintos pueblos que han conformado nuestro solar hispano).

Por otro lado, hay que destacar el importante factor de fijación de la población al medio rural, en evitación del despoblamiento y falta de aprovechamiento de los recursos naturales. En definitiva, valorizar el territorio a través de las razas autóctonas. Se pide así pues, la equiparación de las razas caninas con las razas ganaderas, con las mismas exigencias en la gestión de libros genealógicos (pedigrí) que las otras razas presentes en el catálogo nacional de razas, y el acuerdo entre las distintas administraciones con sus competencias en cuanto a la exigencia de certificados raciales en los distintos concursos caninos, tanto a nivel autonómico como estatal. Las razas no se deben quedar sólo en una mera exposición de resultados técnico-científicos, se deben acercar a la sociedad, hoy mayoritariamente urbana, que desconoce la diversidad de razas en todo el estado. Así, en el Simposio se expuso el avance del proyecto de un parque nacional de razas autóctonas, fomentado desde FEDERAPES, donde estarán representadas la mayoría de las razas en su propio medio. Con ello enlazó su comunicación Santiago Álvarez, que mostró la gestión de razas y parques públicos de diversidad ganadera en Hungría, y tam-

bién el periodista y naturalista Luis Miguel Domínguez, el cual hizo hincapié en la necesidad de que las razas estén presentes en los medios audiovisuales por su tremenda importancia.

Por último, no queremos terminar sin significar el hecho de que el apoyo que algunas razas han tenido la fortuna de recibir, se lo deben a entusiastas y esforzados criadores y aficionados particulares dignos de elogio y reconocimiento, agrupados en clubes y asociaciones más o menos modestas, pocas veces con asesoramiento científico, con unos recursos escasísimos y un apoyo prácticamente inexistente de la administración o de algunas otras instituciones, así como el de poner en marcha programas divulgativos específicos para extender las razas a otros colectivos distintos de los actuales y darle la más amplia difusión posible a nuestras razas caninas autóctonas. La administración del estado delega en las asociaciones de razas autóctonas el cumplimiento de la obligación de preservar el patrimonio genético, cultural y social que aportan nuestras razas y que el propio estado debería cumplir. Nuestras asociaciones actúan de la misma manera que una ONG que se financia de ayudas estatales pero que aporta el trabajo de todos sus voluntarios para conseguir los objetivos. Por esta razón debemos estar orgullosos de nuestro papel y reclamar con dignidad a las administraciones los fondos para cumplir nuestros objetivos que también son los suyos.

El año próximo, año internacional de la Biodiversidad, FEDERAPES celebrará su V Simposio de Razas Autóctonas, como no podía ser de otra manera, a base de los esfuerzos de cada uno de las asociaciones integrantes, que nunca cejarán en el empeño de la defensa de nuestro patrimonio genético. Nos vemos en 2010.

FEDERAPES, desea manifestar el agradecimiento a la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear y a su consellera, Mercé Amer, por su receptividad, a María José Suasi, DG de Agricultura, así como al resto de representantes institucionales de Gobierno de Asturias y de la Xunta de Galicia, y a todo el personal de IBABSA y del PRAIB, que sin todos ellos no habría sido posible celebrar este SYMPOSIUM.

RACES AUTÒCTONES DE LES ILLES BALEARS.

Els recursos genètics animals es troben dins el grup de béns més valuosos d'un país, donat el seu inestimable valor patrimonial. En aquest sentit la nostra Comunitat, atesa la diversitat de races pròpies, és amb 31, la més rica d'Espanya. Aquí en teniu una breu síntesi extreta del PRAIB i del llibre Races Autòctones de les Illes Balears, del company Tomeu Anguera, autor de la majoria de les fotos que il·lustren el text.

Cavall mallorquí

Englobat dins el grup d'origen meridional de la península ibèrica, de bona grandària, forts i aptes pel treball. Tranquil, fort, rústic i molt sobri, és de conformació eumètrica, sublongilini i de perfil fronto-nasal lleugerament convex. De silueta esvelta i color negre.

Cavall menorquí

Raça molt antiga i englobada dins el grup d'equins del llevant de la península ibèrica. També fort i apte per al treball i la cria, participa des de fa més de 200 anys en les festes tradicionals. És un animal harmònic, de caràcter tranquil, plantós i obediènt.

Ase balear

De cria marginal, gaudi de gran interès a l'inici del segle passat. Animals molt rústics, nobles, de temperament sanguini i nerviós i de gran fortalesa física. De cap llarg i quadrat, el tipus general correspon a un animal estirat i esvelt. El color de la capa és negre-pansa.

Ovella blanca mallorquina

Grup d'oví més extens de l'arxipèlag, és una raça entroncada en el bestiar oví de l'àrea insular mediterrània. Animal harmònic, rústic, de temperament tranquil, de llana basta de color blanc. Oscil·la entre els 35 i 65 kg. de pes viu a les femelles adultes.

Ovella roja mallorquina

Conegut amb la denominació 'coete', és un grup molt reduït. Deriva del encreuament de dos troncs de bestiar, un del Sud d'Europa i l'altre del Nord d'Àfrica. Molt resistent, tranquil, de color roig i llana groguenca. El seu pes, en femelles adultes, està entre 45 i 60 quilos.

Ovella menorquina

Representant del grup ètnic de les illes de la Mediterrània occidental. S'ha mantingut pur per mor de la insularitat. Animal rústic, de proporcions allargades, grandària mitjana, d'entre 45 i 65 quilos. La seva llana és blanca i és una bona raça llitera i molt prolífica.

Ovella eivissenca o pitiusa

Entroncada en el bestiar oví de la Mediterrània occidental amb trets molt definits. Grandària mitjana, tipus eumètric i perfil convex, de llana blanca. El pes viu oscil·la de 40-50 kg. a les femelles. Presenta en un alt percentatge pigues o clapes petites negres i rogenques.

Ca de bou

D'origen incert segons els diferents autors, és un animal típic de presa. Massís, fort i poderós, d'alçada mitjana i lleugerament allargat és capaç sempre de mostrar la seva valentia i coratge. És un animal tranquil i molt sociable en el tracte amb les persones. D'entre 30 i 38 quilos, té la cara molt musculada i els maxil·lars molt desenvolupats.

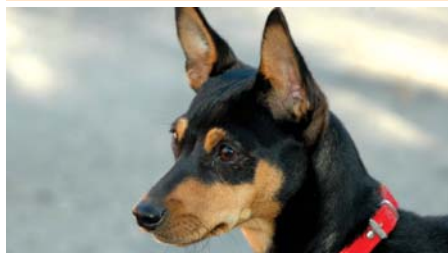
Ca de bestiar

És la raça típica de la ruralia mallorquina i, per ventura, la més apreciada. És un animal de mida grossa i pes mitjà, voltant els 40 quilos, ben proporcionat, rústic, fort, robust, molt àgil i de gran noblesa. És totalment negre o negre amb taca blanca en el pit, generalment de pèl curt. El cap és de perfil triangular, el seu nas és negre i amb oronells amples

Ca mè

Molt estimat pels caçadors, sembla ser que procedeix d'una agrupació racial procedent del Regne de Navarra que va rebre un poc d'influència del ca eivissenc, per donar-li més agilitat i lleugeresa, el que li donà amb el temps el morfotipus actual. De cos ben proporcionat, té el pit ample, el costellam arquejat i el cap no gaire gros.

Ca rater

La seva antiguitat està acreditada, com a màxim des de fa 150 anys, és una raça molt apreciada, tant pel seu petit tamany com pel seu caràcter sociable i també per la seva habilitat com a caçador. Gran guardià de la casa, bon caçador de rates i conills, és igualment un animal d'excel·lent companyia. Pesa entre 3 i 5 quilos.

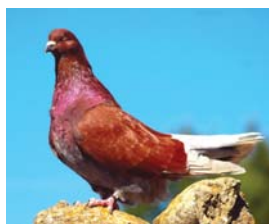
Ca eivissenc

Procedent d'Egipte, és el més escampat i conegut arran del món de totes les races de cans de les Illes Balears. És un ca rústic, àgil i amb extraordinària força física i talent per la caça. És alt i llarg de formes que destaca per la seva imatge de funcionalitat i harmonia general. De cap llarg i estret, té el nas lleugerament convex i de color de carn.

Ca de conills

Raça força desconeguda, sembla ser una població local molt antiga integrada dins el grup de cans mediterranis d'origen faraònic, seleccionada per a la caça del conill. Degut a la manca d'un prototipus definit existeix molta variació morfològica. Són, en general, animals de grandària mitjana i cap ample, proporcionat amb el cos.

Colom de casta grossa

Es pensa que descendeix dels coloms grossos, que fa molts d'anys eren a la Mediterrània occidental. De mida grossa, cos rabassut i horitzontal. Pesen entre 800 i 900 grams i és de temperament fogós. De vol escàs pel seu tamany.

Colom d'escampadissa

Se creu que prové del comerç entre Països Baixos i l'Orient Mitjà. És de grandària mitjana i aspecte allargat, amb un plomatge abundant i un poc flonjo. És nerviós i inquiet i el seu pes oscil·la entre 320 i 350 grams.

Colom de pinta

Se creu que prové de l'Orient Mitjà i que foren els islàmics els que l'introduïren a les Illes. De tamany mig-petit i de posat horitzontal. D'aire des-pert i alegre, sol volar en bloc. De plomatge variat, pesa entre 260 i 290 grams.

Colom borino

Originari de Mallorca, és un colom de grandària mitjana i caràcter normal. De posat horitzontal i cos ovalat, té abundant plomatge i un poc flonjo, amb una bona distribució de colors. El seu pes va dels 320 als 340 grams.

Colom gavatxut

Raça originària de les Illes. És un colom de grandària mitjana/petita, harmoniós, esvelt i de pit ample. D'ales poderoses, té un posat estirat i plomatge abundós i suau. Inquiet, nerviós, àgil i bon volador. Pesa entre 400 i 450 grams.

Colom nas de xot

Conegut com a colom manacorí, és un exponent dels coloms de vol que es criaven en el litoral mediterrani. De grandària mitjana, té un posat vertical i estirat. Plomatge suau i de color variat. El seu pes, entre 350-400 grams.

Gallina mallorquina

Au de tipus mediterrani, ja present a Mallorca en l'època talaïòtica. És un tipus d'au valenta, elegant i de creixement lent. De cresta senzilla i plomatge de colors vistosos. Pesa entre 1,8 i 3 quilos i produeix uns 100 ous a l'any.

Gallina menorquina

Originària de Menorca és una au d'aspecte vigorós, inquieta, de cresta senzilla i grossa i de cara vermella i orelles blanques. Plomatge negre verdós i el seu pes oscil·la entre els 2,900 i els 3,430, segons els sexe.

Gallina eivissenca

No té patró racial però és evident la seva població a Eivissa. És rústica, vigorosa i fa la sensació de pesada. De cresta petita i orelles vermelles. Pesa entre 2,5 i 3,5 quilos, segons sigui femella o mascle i produeix uns 120 ous a l'any.

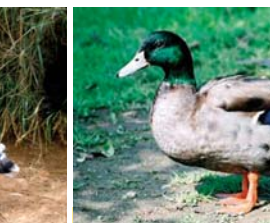
Indiot mallorquí

Procedeix de l'Amèrica del Nord i Central, en el segle XVI arribà a Espanya. Tranquil i de grandària mitjana. Els mascles fan entre 6-7 quilos i les femelles, 4-5. De coll llarg, àgil i potent, posa per primera entre 12-20 ous.

Gall d'indi de Menorca

Originari de l'Amèrica del Nord i Central, és de grandària mitjana i grossa, de temperament tranquil i fàcil de manejar. Els mascles superen d'adults els 10 quilos i les femelles, els 5-6. Posen en primavera (10-20 ous).

Ànnera mallorquina

Duu molts d'anys poblant a l'Illa, és un animal de grandària mitjana i un pes aproximat d'entre 2,5-3 quilos. Té un marcat dimorfisme sexual que se manifesta en el seu plomatge. Posa per primavera (entre 8-12 ous).

Vaca mallorquina

Arribà a la Mediterrània des d'Egipte, raça rústica, forta, bona reproductora i amb un gran instint maternal. De mida petita i color castany, pesa entre 300 i 450 quilos. Cap gros i curt i banyes poc desenvolupades.

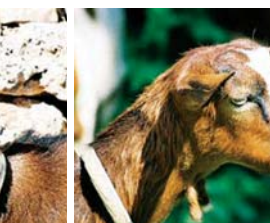
Vaca menorquina

La seva presència a l'Illa data de l'època talaïòtica. Rústica, forta, tranquil·la i amb un gran instint maternal. De tamany mitjà i proporcions allargades. De color roig, pesa entre 500 i 900 quilos. De cap curt i sense banyes.

Cabra mallorquina

Va ser un dels primers animals domèstics present a les Illes, és un animal fort, nerviós, sempre amb banyes i de capa roja. Té el cap gros, les orelles grosses i rectes i la línia fronsal convexa. Les extremitats són fortes i ben musculades i els potons són negres.

Cabra pitiüsa

Població local, tradicional no estandaritzada i de complexa descripció, atesa la seva gran variabilitat morfològica. De grandària mitjana tirant a grossa, de proporcions rústiques i de color variable. Té el cap gros, el coll llarg i les banyes curtes i oberres cap enrere.

Porc negre

Se pensa que prové de l'encreuament del tronc cèltic amb l'ibèric. És un animal de grandària mitjana, harmònic i fort. Les femelles són bones reproductores i la seva pell és negra. De nas gruixat sense fer punta, a la part de baix del coll té un parell de mamelles grans.

Conill pagès d'Eivissa

Animal de corral d'origen incert. De cos robust i arrodonit, no allargat, pesa entre 3 i 4,2 quilos, depenent del sexe. Té el cap ben proporcionat amb el cos i la cara fina, ulls grossos i negres i orelles no molt grosses, que solen estar rectes. Té la coa mitjana tirant a petita. Bicolor.

Programes de races autòctones. Actuacions

Miquel Torrens Escalas
Tècnic de la Unitat de
Races Autòctones d'IBABSA

En aquest article es parla de les accions que durant aquesta legislatura IBABSA està duent a terme per a les races autòctones de les Illes Balears, en virtut dels convenis de col·laboració amb les associacions de criadors, i que reflecteixen una voluntat política en favor de la conservació i millora dels nostres recursos zoogenètics. El suport que IBABSA ofereix a les associacions és de caire tècnic, administratiu i material, podent-se destacar la participació del recentment creat Laboratori de Reproducció d'IBABSA. Repassem aleshores, d'una forma molt resumida, els programes de races que compten amb el suport d'IBABSA:

Ase balear. Es desenvolupen diversos estudis que són la base per al disseny i execució del programa de millora (conservació i selecció), i que ja han permès, com a fita remarcable, la constitució d'un banc de semen. També es duu a terme la gestió del llibre genealògic, tasca en la que IBABSA col·labora activament. Altres actuacions a destacar són l'organització de jornades formatives per a tècnics i ramaders.

Cabra mallorquina i cabra pitiüsa. Els estudis sobre aquestes races permetran el desenvolupament dels respectius programes de millora. Destacar la constitució aquest 2009 del banc de semen d'ambdues races. Els estudis morfològics han servit per a definir els estàndards racials de les dues races, i sol·licitar les respectives publicacions oficials del llibre genealògic. Mentrestant es mantenen uns registres genealògics provisionals. Altres activitats importants són l'organització de jornades formatives, així com l'organització i participació en certàmens ramaders.

Gallina eivissenca, gallina mallorquina i gallina menorquina. S'ha realitzat la carac-

terització morfològica i productiva comparada de les tres gallines balears i la posada en marxa dels respectius programes de millora, que inclouen la millora càrnia i precisen de l'aplicació de la inseminació artificial. Els estudis sobre la gallina eivissenca han permès sol·licitar el seu reconeixement oficial de raça. En l'actualitat ja funcionen els llibres genealògics de les gallines mallorquina i menorquina i els registres genealògics (encara no oficials) de la gallina eivissenca. En aquestes races és de fort arrelament i importància la participació i organització de certàmens ramaders d'àmbit insular, estatal i internacional. També s'organitzen jornades formatives per a tècnics i ramaders.

Ovelles eivissenca, mallorquina, menorquina i roja mallorquina. Les activitats desenvolupades són similars entre les 4 races, encara que adaptades a les particularitats de cada una d'elles. En aquest sentit remarcar el contrast entre l'ovella eivissenca, en greu perill d'extinció, i l'ovella mallorquina, a punt de passar a raça de foment. IBABSA és conscient de la importància estratègica de l'oví autòcton, per això, a més de donar suport a la seva conservació, impulsa programes de millora productiva i comercial (marques de qualitat), a més d'animar les ramaderies no autòctones a reconvertir cap a una base racial autòctona. Ja parlant d'actuacions concretes, destacar la realització de diferents estudis racials, i en base a ells, desenvolupament dels programes de millora, centrats actualment en la millora càrnia, sense oblidar la vessant de conservació i recuperació, molt especialment en el cas de l'ovella eivissenca. Així mateix s'ha establert un banc de semen de les 4 races. També és fonamental la gestió que es fa dels llibres genealògics, tasca que es millorarà en breu amb una nova aplicació informàtica dissenyada i gestionada per IBABSA. Igualment que en les altres races, es duen a terme accions formatives per a tècnics i criadors i s'or-

Foto cedida per IBABSA.

ganitzen i es participa en certàmens ramaders, d'àmbit insular i estatal.

Porc negre mallorquí. Els estudis actuals tenen en compte la ben definida vocació productiva i comercial de la raça, i per això aquests s'encaminen a millorar el rendiment productiu dels animals i la qualitat de la sobrassada i de la porcella de porc negre, sense oblidar la necessitat de mantenir la vessant de conservació del programa de millora, ja que la raça encara es troba en perill d'extinció. Al llarg d'aquests anys s'ha continuat la gestió i manteniment del llibre genealògic, la celebració de jornades formatives per als ramaders, i l'organització de certàmens, que en aquesta raça compten amb una gran tradició i dinamisme.

Vaca mallorquina. En aquesta raça es desenvolupen els estudis i el programa de millora derivat, accions que, a més de la conservació de la raça, pretenen la seva millora productiva i comercial. Destacar que s'ha fixat l'objectiu de selecció la millora càrnia, element decisiu en l'establiment d'una marca de qualitat de carn de bou de raça mallorquina. Aquests estudis han d'anar acompanyats prèviament de la formació del tècnics, per exemple en tècniques de recollida de mostres a escorxador, acció que ja s'ha iniciat enguany. Finalment destacar que a dia d'avui ja es compta amb un banc de semen de bou mallorquí.

Agrupacions racials. Són les poblacions domèstiques que, mostrant una indiscutible homogeneïtat morfològica i tradició històrica, no han obtingut encara el reconeixement de raça. El protocol d'actuació consisteix en estudiar-les suficientment per a poder establir la base científica per a ser reconegudes oficialment com a races. Actualment aquest procés es troba avançat en la gallina eivissenca i també s'ha iniciat en el conill pagès d'Eivissa.

Juan Francisco García Fluxà: militar multidisciplinar

El teniente coronel Juan Francisco García Fluxá es uno de los dos veterinarios militares en activo que a día de hoy trabajan en Baleares. Destinado en la Base General Asensio desde comienzos de 2008 es responsable de las inspecciones bromatológicas y de seguridad alimentaria de la Base y demás unidades militares de Baleares, realiza las tareas de control y prevención de legionelosis en las unidades militares del Ejército de Tierra en las Islas, lleva a cabo la atención clínica canina de la guarnición de Baleares y gestiona los procesos DDD (Desinfección-Desinsectación-Desratización) de los centros, residencias y acuartelamientos de Mallorca. Además, acumula casi 30 años de experiencia veterinaria y militar, que le han permitido, según él mismo reconoce, “enriquecer tremendamente” su espíritu a partir de su vocación.

Nacido en Palma hace 52 años, este hijo de mallorquina y leonés pasó su infancia y parte de la adolescencia haciendo las maletas tras su padre, uno de los primeros pilotos de reactores que hubo en España. Admite que le hubiera gustado ser aviador, como él, pero desistió a causa de sus problemas de vista. Su amor por los animales le impulsó hacia la veterinaria, su vocación confesa. La carrera militar, por su parte, fue una inclinación más tardía, un complemento a sus estudios, pero también el camino que ha guiado su vida. Su primer trabajo, recién licenciado, lo realizó en Asturias durante el verano del 81, y fue una intensiva campaña de saneamiento de ganado. Posteriormente trabajó en un laboratorio de análisis de alimentos y aguas, que le puso en contacto con el campo de la bromatología. En 1984 realizó las oposiciones al Cuerpo de Veterinaria Militar del Ejército de Tierra y en unos pocos años lleva a cabo una fulgurante actividad formativa y profesional. Ingresa en la

Academia Militar de Zaragoza, de donde sale caballero alférez cadete, y continúa sus estudios en la Academia de Sanidad Militar de Madrid. Ya como teniente veterinario es destinado a la Academia General Básica de Suboficiales, en Lérida, donde se responsabiliza de la seguridad alimentaria de 1.500 personas y lugar en el que entra en contacto con la cría caballar, pues se encarga de la supervisión de 40 caballos y yeguas del Ejército. Es enviado a la Unidad Veterinaria de la Agrupación Mixta de Encuadramiento de San Sebastián, una zona rural y montañosa donde pasa a trabajar con medio centenar de mulos. Finalmente, en mayo de 1986 regresa a Mallorca, ingresando en el depósito de sementales de Manacor dependiente de la Jefatura de Cría Caballar (Madrid).

Cuenta que en Manacor permaneció 8 años en los que entró de pleno en contacto con los grandes animales. Experimentó los avances en reproducción e inseminación equina, realizó diagnósticos de gestación y contribuyó a la implantación del control de filiación en los potros (de las razas reconocidas en el stud-book). “Pero sobre todo -confiesa- viví la transformación del estatus del caballo a raíz del desarrollo económico de España y, especialmente, conocí a multitud de payeses y ganaderos que me dieron la vida con sus vivencias y sabiduría. Recuerdo a un payés de Petra al que yo adelantaba en coche camino de Manacor y luego, al cabo de media hora, llegaba al depósito. Cubríamos su yegua, se volvía a marchar y a los dos días volvía con otra yegua”.

Su siguiente etapa transcurre en la AALOG 71 de Son Tous, en la carretera vieja de Sineu, donde permaneció más de una década realizando inspecciones bromatológicas y clínica veterinaria canina

para los ejemplares de Mallorca, Menorca e Ibiza. De allí pasó a su actual destino, en la Unidad Veterinaria de la Base General Asensio. Hace unos meses pasó una temporada destinado en Kosovo, viviendo en sus carnes los primeros coletazos del repliegue de las tropas españolas. Fue el responsable de los controles de alimentos de un contingente de 600 personas, de las DDD y de los controles y prevenciones de posibles zoonosis en animales incontrolados. Además se encargó de la formación de los manipuladores de alimentos, chicos kosovares sin experiencia previa a los que inculcó las nociones básicas necesarias sobre control de higiene y seguridad alimentaria. Al margen de la satisfacción por la realización de un complejo trabajo veterinario en cumplimiento de su deber militar, el teniente coronel García Fluxá se queda con el “tremendo impacto que te causa estar en un país desmembrado, con una tasa de paro masiva, unas condiciones de vida muy difíciles y unos niveles altísimos de corrupción. Sin embargo, por poco que hagas te sientes apreciado y, sobretodo, coges conciencia de la enorme suerte que tenemos de haber nacido en Occidente, en un país desarrollado y con garantías jurídicas y sanitarias”. Sin duda, la penúltima gran experiencia de un hombre dedicado en alma a su vocación: la veterinaria militar.

Pus dopatge al trot

El Col·legi i la Federació Balear de Trot firmen un conveni de col·laboració per eradicar aquesta pràctica delictiva a les curses de cavalls trotadors; l'entrada en vigor del certificat de baixa per tractament és una de les grans novetats del conveni

L'eradicació de les substàncies prohibides en l'esport hípic és l'objectiu principal que persegueix el conveni de col·laboració firmat el passat 12 de novembre entre el COVIB i la Federació Balear de Trot (FBT). El document, que té vigència fins desembre de 2010 i és renovable anualment, incideix en qüestions concretes com el control dels medicaments, l'assessorament tècnic o la creació d'una comissió de seguiment, entre d'altres. El conveni se firmà el mateix dia i en el mateix lloc en el que s'acordava una col·laboració a tres bandes entre ambdues entitats i la Conselleria d'Agricultura i Pesca, per la qual aquesta es comprometé a ajudar econòmicament en la realització de les proves analítiques durant la celebració de les curses de trot.

Una de les grans novetats del conveni és

la substitució del certificat veterinari oficial pel certificat de baixa per tractament, el qual especifica el tipus de tractament que segueix l'animal i el seu període de vigència. És expedit pel manescal per tal de mantenir informat el propietari i la FBT sobre els medicaments que se li subministren al cavall.

Estic convençut que el conveni ajudarà a tenir un canal de comunicació fluït amb la FBT sobre possibles casos de dopatge per ser implacables amb els que porten a terme aquesta pràctica en el trot".

Segons el conveni, el COVIB contreu les obligacions de garantir i controlar el subministrament de medicaments a cavalls de competició per part dels veterinaris col·legiats, especialment per a aquells tractaments amb substàncies no permeses en el Reglament de curses de trot. Igualment, assessorarà la FBT en tots els aspectes tècnics relacionats amb la sanitat i el benestar animal dels cavalls de trot. El COVIB també participarà activament amb 2 dels seus membres en les tasques de la Comissió de Seguiment, creada als efectes de controlar el funcionament de les activitats esmentades en el conveni.

Ramon Garcia ha destacat que "el col·lectiu veterinari no pot romandre aliè a qualsevol pràctica il·legal que comprometi el benestar animal o la professió veterinària. Hem promogut aquesta col·laboració amb la Federació perquè considerem prioritària la persecució de l'intrusisme professional i garantir d'aquesta manera els drets dels particulars.

14

breus

Reducció de les quotes mensuals

El COVIB decidí en Junta de Govern establir una reducció de la quota col·legial mensual per a aquells col·legiats que acreditin trobar-se en situació d'atur o de baixa laboral per malaltia, en una decisió encaminada a no agreujar la natural posició de debilitat econòmica que pot suposar pels col·legiats trobar-se en les possibles situacions descrites. Així, la quota passa dels 15,54 € actuals, a 0 €. Els sol·licitants hauran d'acreditar la seva situació entre l'1 i 5 de cada mes amb la corresponent documentació, i la reducció tindrà caràcter retroactiu a partir de l'1 de gener de 2009.

Curs de necròpsia ovina

El passat 13 de novembre el COVIB realitzà un curs de necròpsia ovina a la Finca Borneta, entre Binissalem i Lloseta, a càrrec de José Maria González. El curs, dirigit a tots els professionals que realitzen la seva activitat en l'àmbit ovi, es

centrà en la formació pràctica en casos clínics i diagnòstic clínic amb necròpsia. Es feren sessions fotogràfiques dels sistemes digestiu, nerviós i respiratori.

Campanya d'ús racional d'antibiòtics

La DG de Farmàcia de la Conselleria de Salut i Consum ha començat una campanya per promoure l'ús responsable d'antibiòtics dirigida als ciutadans i als professionals sanitaris. El COVIB s'adherirà a aquesta campanya editant un díptic específic de la utilització adequada d'antibiòtics d'ús veterinari, difondrà informació i ha organitzat una jornada per a començaments de 2010.

Animada celebració de Sant Francesc

El Col·legi organitzà el passat 10 d'octubre el seu tradicional sopar de gala en el restaurant Bahía Mediterráneo, a Palma, on un centenar de col·legiats i acompanyants passaren una agradable vetllada lluny dels trulls de la feina diària. Es lliuraren les insígnies als recent col·legiats i també les dels que han complert 25 i 50 anys. El sorteig de regals a càrrec de VSF i dels diferents col·laboradors i patrocinadors del COVIB va ser el punt àlgid de la nit. Els col·legiats de Menorca ho celebraren el mateix dia 10 a Es Mercadal, i els pitiusos, 7 dies més tard a Eivissa.

15

Conveni per a un major control de la triquinosi en les matances

El conseller de Salut i Consum, Vicenç Thomàs; el president del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB), Ramon Garcia; i el president de la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB), Joan Ferrà, han subscrit un conveni de col·laboració que permetrà una major operativitat en el control de la triquinosi en les matances de porcs destinades al consum privat. Les matances, com a tradició ancestral molt arrelada a les Illes Balears, tenen un indubtable interès social i cultural però poden tenir conseqüències negatives per a la salut, com les derivades de la triquinosi. Per això, la Conselleria de Salut i

Consum aprovà, el passat mes de juny, un decret que fixà l'obligatorietat d'una anàlisi triquinoscòpica preceptiva per detectar o descartar la presència de triquina a la carn de tots els porcs sacrificats per al consum privat. Aquest decret obligava a una sèrie de qüestions els propietaris dels animals sacrificats, els ajuntaments i creava, entre altres punts, un registre de veterinaris col·laboradors. Per això, el COVIB es comprometé col·laborar en la implantació de l'anàlisi de la triquina.

El conveni estableix una sèrie d'obligacions per a cadascuna de les parts. Entre les del COVIB destaquen les d'adquirir

Foto cedida per la CAIB.

les plaques de compressió per realitzar la triquinoscòpia directa i distribuir-les a tots els veterinaris col·laboradors. També ha desenvolupat una eina informàtica per a la gestió del control de la triquina a les Illes; la gestió 'on line' dels models de presa de mostres i dels informes de resultats; a més de la tasca d'informar de la campanya i elaborar una georeferenciació de l'origen de la carn analitzada.

Obituari

Bartomeu Salvà Janer

Ens deixà el 26 d'octubre a l'edat de 78 anys. Estudià a Saragossa i s'establí com a veterinari lliure a Lluçmajor, abandonat la professió per dedicar-se a la docència. Va ser professor de l'Institut laboral de Felanitx durant molts d'anys i s'incorporà a l'Exèrcit com a oficial de complement.

Lluís Maria Pomar i Pomar

Va morir el 8 de novembre a l'edat de 92 anys. Va ser Veterinari Titular de Palma des de 1940 fins 1987, any en què es va jubilar. Home polifacètic, innovador, altruista, cínic i controvertit, va participar en tertúlies radiofòniques durant molts anys i va escriure innumerable articles molt variats, deixant sempre la seva empremta personal. Va ser president del COVIB entre els anys 1946 i 1950. El 1948 va promoure i va ser el director de l'Institut Provincial de Biologia Animal de Balears, pioner en aquells moments del despertar de la millora ramadera. Es va passar al camp dels petits animals, posant en marxa AVEPA a Espanya i sent elegit president de l'Associació Mundial de Veterinaris Especialistes en Petits Animals (WSAVA). El 1978 va ser nomenat cap dels Serveis de Sanitat Veterinària i Producció Animal de Palma. Distingit el 2008 amb el Premi Ramon Llull pel Govern Balear.

Joan Bonet Oliver

Morí el 27 de novembre a l'edat de 75 anys. Estudià a la Facultat de Saragossa i una vegada a Mallorca exercí la clínica rural per l'àrea del centre de l'illa, tocant especialment el tema de porcs, on va gaudir d'un cert prestigi. Ingressà al Cos de Facultatius Veterinaris de Balears, essent destinat els darrers anys en el Servei de Ramaderia de la Conselleria d'Agricultura. També disposà d'una Clínica de Petits Animals a Palma.

Brindis de Nadal

Vàries desenes de col·legiats s'acostaren el passat 16 de desembre fins el restaurant Es Baluard de Palma per prendre part en el tradicional brindis de Nadal que el Col·legi du a terme per aquestes dates i que s'ha convertit en un dels esdeveniments fixes de cada any. Un moment d'esbarjo per fer front a la recta final d'un any complicat i al començament d'un altre que esperam que comenci millor. El comitè de redacció de **VETERINÀRIA** aprofita aquest espai per felicitar les festes a tots els lectors. Molts d'anys i bon any 2010.

El COVIB activa la nova web

El COVIB activà a finals d'octubre la seva nova pàgina web: www.covib.org, en el mateix domini anterior, amb la intenció de convertir-la en una eina útil de treball i consulta, tant pels professionals veterinaris com per la resta d'usuaris que hi vulguin accedir. Amb un nou disseny, una major interactivitat i repleta de noves seccions i apartats, www.covib.org ofereix tota la informació necessària per conèixer de primera mà el col·lectiu veterinari i la feina que realitza a les Illes Balears.

La pàgina ha modernitzat els continguts anteriors i n'ha afegit de nous, destacant els apartats d'Identificació Animal i de Salut Pública. El primer permet veterinaris, particulars i ajuntaments consultar 'on-line' el RIACIB, el cens d'animals de companyia de les Illes Balears, sempre quan la mascota tingui el xip incorporat. L'apartat de Salut Pública, per la seva banda, és replet d'informació

sobre Seguretat Alimentària, Sanitat Animal, el Projecte de Zoonosi i la Triquinosi.

Per altra banda, els col·legiats hi poden trobar tota la informació relativa al Col·legi en l'apartat de notícies col·legials; i se pot consultar un calendari actualitzat amb les activitats programades per mes i una fitxa o descripció de cada una d'elles. També s'han modernitzat seccions històriques com la borsa de treball i el cercador de clíniques. La pàgina compta igualment amb un foro de debat 'on line' o els arxius de les darreres revistes col·legials en format pdf, entre altres apartats.

Esment especial requereix la feina diària que realitza la tècnica veterinària del Col·legi, Amanda Figuerola, per mantenir la pàgina viva, i les precioses fotografies que han servit per il·lustrar-la, obra, com no, de Jaime Reina.

El COVIB organitza el II Seminari de Zoonosi a Palma

Amanda Figuerola realitza un resum dels resultats del projecte de zoonosi del Col·legi

El COVIB organitzà a finals de novembre el II Seminari de Zoonosi. L'acte, que tingué lloc a la seu del COMIB, es centrà en les zoonosis parasitàries en els animals de companyia, especialment el cas de la toxoplasmosi i les seves conseqüències a la salut humana; per altra banda, es dedicà un capítol especial a la importància del reservori silvestre de Mallorca. Prengueren part en el Seminari els veterinaris Marga Gomis i Javier Millán, de la Fundació Natura Parc, així com el Catedràtic de Parasitologia de la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona, Juan Gutiérrez. Per la seva banda, Amanda Figuerola, tècnica veterinària del COVIB, realitzà un complet resum dels resultats del projecte de vigilància epidemiològica de zoonosis que el COVIB du a terme des del passat any.

Altes:

835 - Pedro Gabriel Prieto Antón
Des de l'1 d'octubre de 2009

836 - Sara Claudia Bayón Klein
Des de l'1 de novembre de 2009

837 - Marta Cárdenas Nadal
Des de l'1 de novembre de 2009

838 - Marta Ferrer Comas
Des de l'1 de novembre de 2009

736 - Giulia de Palma
Des de l'1 de novembre de 2009
Recol·legiació

839 - Ramon Salinas Nieto
Des de l'1 de desembre de 2009

Baixes:

829 - Alícia Angosto Guerrero
Des del 9 d'octubre de 2009

824 - Victòria Alícia Fiol Ribot
Des del 20 de novembre de 2009

Altes de centres veterinaris:

Veterinaris Lluçmajor

C/ Cardenal Rossell, 101. Lluçmajor
Telèfon: 971 19 46 44
Titulars: **Josep Oriol Puig Domingo**
Mª Rosa Fàbregas Ferrer

PROJECTE S.O.S. VERÍ

La Fundació per a la Conservació del Voltor Negre i el Servei de Protecció d'Espècies de la Conselleria de Medi Ambient oferiren a mitjans de novembre una xerrada dirigida als veterinaris sobre l'ús il·legal de verins i la participació del col·lectiu per incrementar el nivell de denúncies de casos d'enverinaments.

17

cas clínic

Presentat per CLÍNICA VETERINÀRIA LA VILETA

Joan Ignasi Serra • Carlos Artigas

Se presenta en la clínica Dasy, una hurona de 6 años de edad, castrada y con alopecia estacional.

¿Cuál es el diagnóstico diferencial?
¿Qué pruebas se podrían realizar para diferenciarlo?
¿Cuál sería su tratamiento?

(Resolució a la pàg. 22)

Foto cedida per Clínica Veterinària La Vileta.

coneguem millor les clíniques veterinàries de Balears

Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **VETERINÀRIA**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org

Clínica Veterinària Cas Menescal

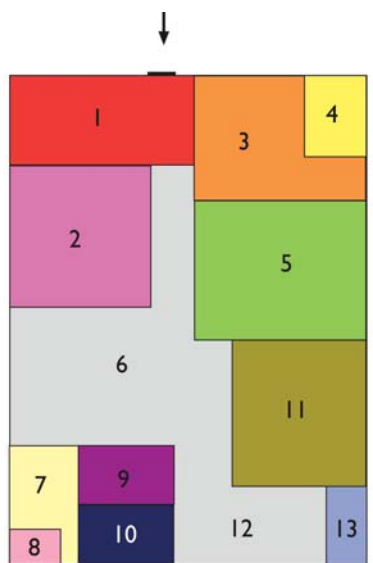
Si alguna cosa no se li pot negar a Ana Maneiro és el seu ull clínic. Perquè muntar una clínica veterinària a un desert amb quatre xalets i acabar a l'epicentre d'una de les zones amb més urbanitzacions de Mallorca no té un altre nom. La Clínica Veterinària Cas Menescal es troba ubicada a Son Macià, en el terme de Marratxí, al costat d'urbanitzacions com el Pont d'Inca Nou i ses Cases Noves, i molt a prop de la carretera vella de Bunyola. Ana Maneiro arribà a Mallorca fa més d'una dècada de la mà del seu marit, un mallorquí que conegué a Saragossa durant el seu periple universitari. Natural del poble de Fuenterrabía

(Guipúscoa), la veterinària passava llargues temporades d'estiu a l'Illa fent pràctiques i consolidant la seva relació. Passà per diverses clíniques de petits animals, en les que coincidí amb els seus primers mestres ("grans professionals", diu) i també tocà molt de prop el camp gràcies a una feina en el sector de l'avicultura al costat del veterinarí Damià Duran, del que guarda un gran record. A ell es deu precisament el nom de la clínica, segons explica Ana: "En Damià me parlava sempre de Mallorca, dels costums, del mallorquí... i m'explicava que veterinarí es deia manescal, que nosaltres érem manescals i que no tothom ho sabia. Per això, quan vaig començar amb la idea de la clínica vaig tenir el nom molt clar".

produït un canvi molt important en l'estatus del ca que ha fet que el propietari tenguí més interès pel seu benestar".

El caràcter d'Ana, emprenedor, perfeccionista i ambiciós, també ha contribuït a aquest creixement. Així només s'explica que en els tres darrers anys hagi fet diverses reformes estructurals (actualment està acabant un segon quiròfan i ha adquirit un segon equip d'oftalmologia) i hagi incrementat l'equip humà, incorporant dos veterinaris des de 2007, Martín Lànyi i Francisco Cantero, els quals han impulsat el servei d'exòtics i oftalmologia, conformant un equip molt compenetrat que treballa en un ambient de feina excepcional. Admet que és un 'cul inquiet' i que cerca continuament la millora de servei. Enguany acaba un postgrau d'oftalmologia a la UAB i ha realitzat cursos de cirurgia de teixits blans, de cirurgia avançada, de columna, auricular, anestèsia, dermatologia, entre altres, i tots els cursos de la SETOV i l'IVOT. "El nostre objectiu és que Cas Menescal es pugui encarregar de tots els casos que arriben, sense necessitat d'externalitzar el servei", explica Ana. De fet, l'únic servei de fora és el de cardiologia, a càrrec de Mar Félix, i extraordinàriament, qualche cas puntual que deriva a Balmes, cercant sempre l'especialització en el servei, en benefici del pacient. Demanada sobre la propera passa, Ana ho té clar: "L'endoscòpia", contesta tot d'una. Cas Menescal té obert de dilluns a divendres entre les 9.30 i les 20 hores i els dissab-

Cas Menescal començà sent un quiròfan i una consulta en un local nou recent construït i de lloguer. "Me vaig decidir per aquesta zona perquè no hi havia cap altre clínica en els voltants i perquè els meus sogres vivien al costat. Hi havia quatre xalets i grans explanades de terreny sense edificar. El paisatge ha canviat una animalada en aquests onze anys", confessa Ana. Demanada sobre el secret del creixement que ha experimentat en aquest temps, la veterinària es mostra clara: "Simplement m'he adaptat als requeriments del mercat. He tengut sort en quant que la zona s'ha desenvolupat molt en aquest temps, que el perfil de l'habitant d'aquestes urbanitzacions és una persona de classe acomodada i que té terreny per tenir un ca o un moix i, en tercer lloc, que s'ha

- 1. Sala d'espera
- 2. Consulta 1
- 3. Tenda/recepció
- 4. Perruqueria
- 5. Consulta 2
- 6. Laboratori-Preanestèsia
- 7. Hospitalització
- 8. Revelatge
- 9. RX-Ecografia
- 10. Quiròfan secundari
- 11. Quiròfan principal
- 12. Biblioteca/Sala d'estudi
- 13. WC

200 m2

FITXA

Nom de la clínica: Clínica Veterinària Cas Menescal.

Titular de la clínica: Ana Belén Maneiro Agudo.

Adreça: C/Gladiol, 25 B. Urbanització Son Macià.
07141. Marratxí.

Telèfon: 971 60 81 96. **Pàgina web:** www.clinicacasmenescal.com

Teniu obert des de: 13 d'octubre de 1998.

Equip humà que conforma la clínica: 5 persones (3 veterinaris, 1 auxiliar i 1 perruquera).

Equip tècnic: Consulta, Raigs x, quiròfan, bioquímica, ecografia, electrolits, anestèsia amb gas, respiració automàtica...

Especialitats: Traumatologia, oftalmologia i exòtics.

Número aproximat de clients al mes: Unes 30 consultes diàries.

Un comentari:

“Mai parlaré malament d'un company, però hem arribat a un moment en el que no hi ha miraments a l'hora de muntar una clínica. Tothom va a la seva i ni mengen ni deixen menjar... Amb el que m'ho vaig pensar jo...” (Ana)

tes entre les 10 i les 13.30 hores, a més d'un telèfon d'urgències les 24 hores. Ana i el seu equip es tornen per no tancar el migdia i ampliar així l'horari d'atenció. Amb un tracte amable i un bon servei han aconseguit fidelitzar una ampla cartera de clients. “Molts d'ells són veïns meus, i a banda de a la clínica ens veiem a l'escola quan deixam els nins, o pel barri”, explica. Respecte la situació de l'economia i els seus efectes en el dia a dia de la clínica, Ana admet que s'ha notat, perquè han passat d'una mitjana de 40-45 pacients diaris a uns 30. “Ha minvat el volum de clients i ha pujat la taxa d'impagaments; Tot plegat fa que si que haguem notat la famosa crisi. Esperam que passi prest”, diu.

Finalment, la veterinària fa referència la veterinària clínica a les Illes. Considera “per referències de la península” que el nivell de la clínica de petits és molt alt. Ana s'explica: “Crec que influeix el fet de que si els ciutadans de les Illes volem continuar la nostra formació ens hem de cercar la vida i hem d'agafar un avió o un vaixell perquè molts de cursos es fan fora”. Respecte la seva relació amb altres col·legiats, Ana es mostra clara: “Tampoc en conec molts, els que ja vaig conèixer a Saragossa o gent amb la que has coincidit, però en general me duc bé amb tothom. A més, mai parlaré malament d'un col·lega, malgrat hi hagi coses que no m'agradin, com que no hi ha miraments a l'hora de muntar una clínica. Tothom va a la seva i ni mengen ni deixen menjar... amb el que m'ho vaig pensar jo”.

Francisco Cantero, Ana Belén Maneiro i Martín Lányi.

Els 4 Vents acoge la comida de hermandad del colectivo

El pasado 9 de diciembre se celebró en el conocido restaurante 'Els 4 vents' de Algaida, el almuerzo institucional que organiza anualmente el Colectivo de Jubilados del COVIB. Como es tradición, se comunicó la entrega de dos placas de agradecimiento destinadas a dos compañeros jubilados, por su continuada dedicación a la profesión, y que en esta ocasión recayeron en Nicolás García Arilla y Martín Felani Mesquida, que no pudieron recogerlas por razones de salud. El delegado del Colectivo, Francisco Solá, recordó los méritos profesionales y humanos de los galardonados, que han recibido las distinciones en sus respectivos domicilios. Igualmente se recordó a los seis compañeros fallecidos a lo largo de 2009, a petición de Pep

Aguiló. Finalmente, el presidente del COVIB, Ramón García, agradeció la invitación al acto y alabó la continuidad del trabajo realizado por el Colectivo, al que prometió seguir atendiendo sus necesidades por parte del Colegio.

Visita a Valldemossa

El colectivo reinició su ciclo de actividades después del verano el 29 de octubre visitando Valldemossa, un marco extraordinario para pasar un día de otoño en compañía de los amigos y con unos guías tan especiales como la familia Alorda-Boscana. Por la mañana el grupo conoció La Cartuja y sus célebres celdas y acabó asistiendo a un pequeño concierto de piano en el que se interpretaron piezas escogidas de Chopin. Tras la comida el grupo subió hasta la Ermita y realizó un recorrido por las distintas estancias de trabajo de qué dispone la pequeña comunidad. Destacar la continuada atención de los anfitriones, que incluso sorprendieron al grupo con un bonito obsequio.

20

actualitat

El COVIB s'adscriu a 'Echa cuentas', campanya solidària per ajudar els animals abandonats de les Illes

Acogelos.org, el primer portal d'adopció d'animals abandonats d'Espanya és el promotor de la iniciativa, presentada a Palma

Acogelos.org, el primer portal d'adopció d'animals abandonats a Espanya, i Intervet Schering-Plough Animal Health, a través de la seva marca Scalibor, han presentat a Palma una campanya sense precedents destinada a afavorir als animals abandonats a les Balears. Sota el lema 'Echa cuentas', aquesta iniciativa pionera a Espanya pretén ajudar els animals desemparats que esperen una nova llar a les Illes. La campanya facilitarà la donació de 5.000 collars antiparasitaris, gairebé 4.000

quilos de menjar, més de 8.000 vacunes i 1.500 unitats de diferents medicaments. Al marge dels impulsors, col·laboren també amb la campanya el Govern Balear, la Fundació RCD Mallorca, la Fundació Iberostar, MRW, el COVIB, BALDEA, COPEMA, Pedigree, Whiskas o Nestlé Petcare, entre d'altres. El nedador Xavi Torres apadrina la campanya.

- Davant una inspecció de riscos laborals, quin tipus de documentació de la clínica poden demanar els inspectors al veterinari?

- Existeix alguna norma que digui quin material s'ha de fer servir a la clínica (mascaretes, ulleres de protecció, etc.), o això va a criteri de l'inspector?

No es extraño en los últimos años, y sobre todo desde que se produjo la publicación y toma de efectividad de la Ley 31/1995 de Prevención de Riesgos Laborales, la realización de campañas por parte de la Inspección de Trabajo y Seguridad Social en aras a verificar el cumplimiento del conjunto de deberes y obligaciones que, como marco, dicha Ley prevé. Dichas campañas van proyectándose sucesivamente sobre los diferentes sectores profesionales y empresariales, de entre ellos la comunidad veterinaria. Precisamente por ello se ha suscitado en este colectivo, que ha observado un aumento últimamente en esa actuación inspectora, una serie de preguntas de las que este breve artículo tratará de responder a las dos que encabezan el mismo.

Empezando por la primera de ambas cuestiones, cabe establecer a modo de preámbulo que la Inspección de Trabajo y Seguridad Social tiene como objetivo prioritario la vigilancia del cumplimiento de las normas de orden social que, entre otras materias comprende la referida al cumplimiento de las normas en el ámbito de la prevención de riesgos laborales. Para llevar a término dicha labor pública la Inspección de Trabajo tiene las facultades reconocidas en la Ley 42/1997, de 14 de noviembre, y que por su mejor poder ilustrativo podemos destacar algunas como entrar libremente en cualquier momento y sin previo aviso en todo centro de trabajo; proceder a practicar cuantas diligencias de investigación, examen o prueba que considere necesario; pudiendo realizar advertencias, requerimientos, iniciar procedimientos sancionadores, promover procedimientos de oficio, ordenar la paralización de trabajos y actividades, y un largo etc.

Precisamente, y al hilo de la primera de las cuestiones formuladas inicialmente, un inspector de trabajo podrá, en el curso de sus actuaciones inspectoras requerir a una empresa (persona física o no), para que de forma inmediata le aporte para su exa-

men cualquier documentación y libros de la empresa con trascendencia en la verificación del cumplimiento de la legislación del orden social, tales como libros, registros, incluidos programas informáticos y archivos en soporte magnético, declaraciones oficiales y contabilidad; documentos de inscripción, afiliación, alta, baja, justificantes de abono de cuotas o prestaciones de Seguridad Social; documentos justificativos de retribuciones; documentos exigidos en la normativa de prevención de riesgos laborales y cualesquiera otros relacionados con las materias sujetas a inspección y que anteriormente hemos relacionado. Todo ello so pena de incurrir en un acto de obstrucción a la labor inspectora, con las importantes sanciones pecuniarias legalmente establecidas. Cualquier documento que de forma directa o indirecta pueda tener relevancia con una de aquellas materias, puede ser objeto de tal requerimiento; desde una simple nómina, o un justificante bancario, o un certificado de la Agencia Tributaria.

En segundo término, acerca de cuál es la norma o guía que señala el material o equipos de presencia obligatoria en un centro de trabajo que constituya una clínica veterinaria, debemos remitirnos a la vasta normativa que afecta la materia, no siendo posible ni adecuado en este espacio sintetizarla y pudiendo sólo hacer algún apunte legal como -entre otras muchas normas dependiendo de los riesgos específicos a los que cada centro esté expuesto- el Real Decreto 486/1997, la Directivas 89/654/CEE y 89/655/CEE, el Real Decreto 773/1997, el Real Decreto 1215/1997, o el Real Decreto 374/2001. Precisamente por la especialidad y extensión de la materia sería conveniente consultar con las empresas que prestan servicios de prevención, para que puedan éstas determinar en cada caso cuáles son esos riesgos específicos y/o cursar el tratamiento legal que corresponda. Estas empresas especializadas serán las que podrán perfectamente informar de cómo realizar una evaluación de riesgos, llevar a cabo la concreta planificación de la actividad preventiva y su seguimiento, ofrecer la formación e información a los trabajadores en esta materia, informar de las medidas de protección (equipos de protección individual o colectivos) a llevar a término, etc.

BUFETE ANTONIO FONT ABOGADOS

21

art al COVIB

Alejandra Icaza exposa la seva obra

Artista basca, formada als Estats Units i que actualment viu a Madrid. Nascuda a Bilbao l'any 1966, Alejandra Icaza va realitzar estudis al *Sant Martins College* de Londres i al *The New York Studio School of Drawing, Painting and Sculpture* de Nova York. El 1992 va rebre el Premi de Pintura de la Fundació Barceló de Palma, i la Beca de Creació Artística Banesto. Ha exposat a *Nicole Klagsbrun* (Nova York, 2001), *Pedro Cera* (Portugal, 2003), *DA2* (Salamanca, 2003), a Fortes Vilac (São Paulo) o, recentment, a la Sala Pelaires de Palma.

Diagnóstico diferencial

Dasy es un hurón adulto. Podemos considerarlo senior, ya que su esperanza de vida oscila entre los 5 y los 11 años de edad. En la exploración del animal llama la atención la alopecia generalizada. En el caso de los hurones, existe una gran influencia en su pelaje y en las mudas que realizan, el tipo de dieta, y los fotoperíodos a los que se les someten en nuestras casas. Estas mudas fisiológicas, que se presentan en primavera y en otoño, pueden presagiar problemas con sus glándulas adrenales en el futuro.

Continuando con la exploración clínica del animal, detectamos una hipertrofia de la vulva, lo cual hace evidente que tenemos unos niveles de estrógenos elevados en Dasy.

En huronas castradas con niveles elevados de estrógenos, lo primero que tenemos que descartar es un hiperadrenocorticismismo, una de las enfermedades hormonales más frecuente en hurones.

Pruebas para diferenciarlo

Para diagnosticar esta patología, a parte del examen físico y de los signos clínicos, que son muy sugestivos, se pueden determinar los niveles en sangre de andrógenos y estrógenos. En ocasiones, si el tamaño de las glándulas es considerable, se podrían detectar por palpación, pero la única manera de confirmarlo es mediante ultrasonidos y laparotomía exploratoria.

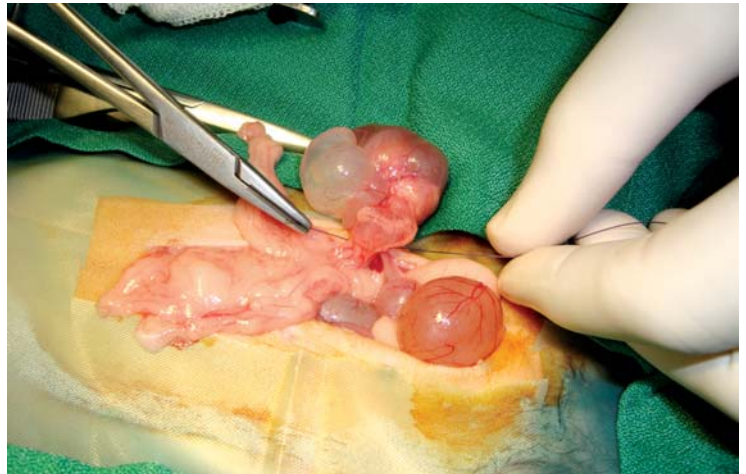
A Dasy le realizamos un estudio por ultrasonidos en el que nos encontramos una masa tabicada, con líquido en su interior en abdomen medio. Dicha imagen no se corresponde a la imagen que esperamos encontrar con una glándula adrenal patológica. Ante tal hallazgo, y ante la sospecha de que pudiera quedar algún remanente ovárico, se le practicó una laparotomía exploratoria para identificar el origen de dicha masa. En la laparotomía exploratoria, se identificó un resto ovárico en el lado izquierdo, que fue resecado.

Tratamiento

Actualmente, la hurona ha recuperado el pelaje y la vulva ha vuelto a la normalidad.

En el caso de haber sido una hurona de menor edad, para descartar la presencia de un remanente ovárico existe la posibilidad de inducir la ovulación del animal mediante la aplicación de HCG, con el riesgo de provocarle una pió-

metra. En nuestro caso, nos parecía extraño que con 6 años no hubiese tenido anteriormente signos de hiperestrogenismo y por eso optamos por la laparotomía exploratoria. La realidad es que probablemente la hurona habrá tenido signos de hiperestrogenismo que no se habrán detectado. Pese a ser animales poliéstricos estacionales con ovulación inducida, casi un 50% de ellas tienen ovulación espontánea.

Fotos cedidas per Clínica Veterinària La Vileta.

Descubre las ventajas de la nueva página web de A.M.A. Seguros, en ella podrás:

Conocer al detalle todos nuestros Seguros

- Accede a la totalidad de nuestro Catálogo de Seguros Online, consulta la ficha de cada seguro y las condiciones del mismo.
- Solicita Información sobre cualquier Seguro que sea de tu interés y nuestro equipo comercial se pondrá en contacto contigo.
- Calcula tú mismo el precio de tu seguro, entra en nuestro tarificador de seguros.

Encontrar toda la información sobre tu Oficina más cercana

- Busca y selecciona a través de la tecnología de GoogleMaps la Oficina más cercana a tu localidad.
- Accede a la ficha de cada oficina con toda la información que necesitas: teléfono, dirección, mail y fotografías de la oficina.

Acceder a los últimos números de nuestra revista

- Accede a nuestra Revista Online a través de la tecnología de PageFlip y lee los últimos números de nuestra revista.
- Revisa el histórico de números de nuestra revista, accede al número que te interesa y relee antiguos artículos.
- Imprime en tu propia casa los contenidos que te interesan de nuestra revista.

encuétranos en:

www.amaseguros.com

¿Alguna duda? **llámanos al 902 30 30 10**

o accede a la sección de contacto de nuestra nueva web para dejarnos cualquier comentario. Nuestro equipo comercial estará encantado de atenderte y explicarte las ventajas de nuestro amplio Catálogo de Seguros:

Seguros Particulares

- Automóvil
- Hogar
- Responsabilidad Civil General
- Viajes
- Accidentes
- Embarcaciones

Seguros Profesionales

- Responsabilidad Civil Profesional
- Farmacia
- Responsabilidad Civil Daños Nucleares
- Establecimientos Sanitarios
- Responsabilidad Civil Sociedades Sanitarias
- Defensa y Protección por Agresión
- PYME

Professional BS

BS Cuenta Profesional

OFERTA PARA:

«**No me cobran comisiones por mi cuenta. Eso sí es un trato diferencial**»

BS Cuenta Profesional es la cuenta que **lo tiene todo, excepto comisiones**¹:

0
comisiones	■ 0 euros de mantenimiento ¹
	■ 0 euros de administración ¹
	■ 0 euros por ingreso de cheques

Abra ya su cuenta y acceda al resto de condiciones preferentes que Professional BS le ofrece por ser miembro de su colectivo profesional.

Ahora, además, solo por hacerse cliente, conseguirá **un práctico regalo**.

Memoria USB de 8 Gb

Infórmese sobre Professional BS en nuestras oficinas, en el **902 383 666** o directamente en **professionalbs.es**.

SOLO PARA PROFESIONALES

1. Excepto cuentas inoperantes en un período igual o superior a un año y con un saldo igual o inferior a 150 euros.

